

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Fe počti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 148.

V Ljubljani, v torek 2. julija 1889.

Letnik XVII.

Rožaki!

Podpisani odbor prizadeval si je zvedeti Vaše mnenje o kandidatih za deželni zbor in Vam sporazumno z mnogimi veljavnimi možmi cele dežele po soglasnih sklepih priporoča naslednje gospode, ki so:

V kmetskih občinah:

1. Za okraj okolica ljubljanska in Vrhnika: **Dr. Karol vitez Bleiweis-Trsteniški**, bivši deželni poslanec.*)
2. Za okraj Kamnik in Brdo: **Janko Kersnik**, bivši deželni poslanec.
3. Za okraj Kranj, Tržič in Loka: **Oton Detela** in **Karol Klun**, bivša deželna poslanca.
4. Za okraj Radovljico in Kranjsko goro: **Dr. Josip Poklukar**, zdanji deželni glavar.
5. Za okraj Postojina, Planina, Senožeče, Lož in Bistrica: **Hinko Kavčič** in **dr. Josip Vošnjak**, bivša deželna poslanca.

6. Za okraj Vipava in Idrija: **Matej Lavrenčič**, bivši deželni poslanec.
7. Za okraj Novo mesto, Kostanjevica in Krško: **Viljem Pfeifer**, bivši deželni poslanec.
8. Za okraj Trebnje, Zatičina, Žužemberk, Mokronog, Litija in Radeče: **Luka Svetec** in **dr. Fran Papež**, bivša deželna poslanca, ter **Ignacij Žitnik**, korni vikar in vrednik „Slovenca“ v Ljubljani.
9. Za okraj Kočevje, Lašče in Ribnica: **Primož Pakiž**, bivši deželni poslanec.*)
10. Za okraj Črnomelj in Metlika: **Anton Aleš**, dekan v Semiči.

V mestih in trgih:

1. Za Idrijo: **Feliks Stegnar**, bivši deželni poslanec.
2. Za Kranj in Loko: **Dr. Ivan Tavčar**, advokat v Ljubljani.
3. Za Tržič, Radovljico in Kamnik: **ces. svètnik Ivan Murnik**, bivši deželni poslanec.

4. Za Postojino, Vrhniko in Lož: **Josip Gorup**, veletržec na Reki.
5. Za Novo mesto, Višnjo goro, Črnomelj, Metliko, Kostanjevico in Krško: **prof. Fran Šuklje**, bivši deželni poslanec.

V LJUBLJANI, dné 25. junija 1889.

Národní volilni odbor.

Opazka: Za ljubljansko mesto razglasila se bota kandidata jutri.

*) Druzega kandidata odbor sedaj ne more priporočati, ker se volilci o njem še niso zjediniili.

LISTEK.

Zavetišče.

(Zgodovinska povest. Češki spisal Al. Dostál, prevel —r—.)

X.

Komaj se je zaprla zemlja nad Vojslavo in njenim sinčkom, pregovarjali so Hroznato njegovi sorodniki in bližnji sosedje, naj izbršhe kmalu z novo poroko žalost iz srca. V vdovskem stanu bo vedno žalosten in nezadovoljen. Toda dasi ste sestro Judita in Vojslava enako svetovali nesrečnemu bratu, vendar je on vse zavrnil in tiho odgovarjal:

„Nikoli več ne privedem žene v grad, da bi z menoj le žal in bol prenašala in nobene sreče ne doživela. Te krivde nočem več ná-se navaliti.“

„Ali si morda ti kriv Vojslavine smrti? Smrt je prišla naglo ter posekala mlado življenje. Prisojeno jej je bilo tako.“

„Hvala za tolažbo, ljuba sestra; vendar moramo vedno iskati vzrokov prezgodnje smrti. Ti so globoko v telesu vsidrani in prinašajo smrt pri priliki. Tudi jaz vem dobro, zakaj je umrla moja soproga tako zgodaj...“

„Se vedno si žalosten, brat; bol je zgrabila preveč tvoje srce. Zamena mesta bi ti koristila. Iz Krakova sem prišla tebe tolažiti in vabim te, da

greš z menoj na Poljsko, kjer se okrepeš. Ko mine tvoja žalost, vrneš se nazaj v domovino.“

Hroznata se je ustavljal.

„Že enkrat sem vam rekel, da poznam vzrok svoje nesreče. Bil sem darovan službi božji, in storjene obljube nismo spolnili. Ranjka mati — Bog jej daj nebesa! — je storila obljubo v kapeli. Do zadnjega trenutka jo je bolelo, ker mi niso vsega izjavili, da spolnim očetovsko obljubo. Na smrtni postelji sem jej prisegel, da bom njeno krivdo izbrisal. Se vedno nisem tega storil. Mislil sem iti v križarsko vojsko. Tu pa je vse zvedela Vojslava nesrečnega dne, ko sem bil napaden od velikega medveda. Bolelo jo je to, često sem jo našel v solzah. Lahko sem se domislil, zakaj je tako žalostna in zamišljena od onega neblagega dne.“ Hroznatov glas je postal mehak.

„Kolikokrat me je opominjala, naj se potegnem za podložnike, da izpolnim želje, katere sem nekaj imel za povzdigo tega kraja, naj sem jim milostljiv gospod! Dobra duša je čutila z ljudmi, kakor bi med njimi zmiraj živel. Žal, da jo je neizpolnjena obljuba pobrala!“

„Božja sodba je bila, brat.“

„Da, sodba razžaljenega Boga. Zapuščino ranjke sem sprejel, in zdaj leži na meni dvojna teža. Materi sem obljubil, da bom šel v križarsko vojsko, ženi sem obljubil, da bom skrbel za podložnike. Pota se križata. Ako ostanem doma, zlagal sem se

materi, ako grem v vojsko, zlagal sem se Vojslavi; ako storim prvo, ne izpolnim družega, ako storim drugo, ne izpolnim prvega. In jaz bi izpolnil tako rad oboje!“

„Potolaži se brat. Takih žrtv Bog od nobene ne tirja. Presezajo človeške moči, in milostljivi Bog prizanaša tudi človeku.“

„Pa jaz moram oboje izpolniti. Volja umirajočih je sveta.“

„Za podložnike skrbiš že zdaj.“

„To je vse premalo.“

V križarsko vojsko pošlješ namesto sebe lahko družega.“

„Nepopolno bi izpolnil obljubo. Zdaj sem popolnoma prost, brez soproge, brez potomca. Hočem le zvesto izpolniti, kar ste mi mati in žena naročili. Bog daj, da bom našel sredstvo, s kojim bom vse lahko opravil. Ravno sem slišal, da bo šla drugo leto velika vojna v sv. deželo. Upajmo, da bom do tistega časa koga dobil, ki bi zvesto izpeljal podjetja, katera pripravljam za blagor svojih podložnikov. Potem se bom mogel pristo in lahko bojevati za korist kristijanov in mir dušam v večnosti.“

Obe sestri in drugi sorodniki, ki so se na gradu mudili, jeli so tolažiti Hroznato. Poleg žalosti še take skrbi! Prej hrabri in močni vladika je zdaj hiral. Dobronka je že zbirala korenine in zdravilne rastline, da bi z njimi zdravila gospoda. Kadarkoli se je ozrl na grajsko kapelo, zarosilo se mu je oko.

Vodnikova slavnost.

Minoli so dnevi narodnega praznika, razšli so se gostje v trge in mesta zelene Štajerske, solnčno goriško stran, slovansko Primorje; vrnili so se bratje koroški v tiha sela ter vzeli saboj najlepše spomine na krasne dneve. Velikanska bila je slavnost, ki se je vršila v najlepši slogi, v vzornem redu. Časnikarska naša dolžnost je, da ob kratkem opišemo slavnostne dneve svojim čitateljem, ki se osebno niso vdeležili, a so bili v duhu z nami.

V petek popoldne je bilo že živahno gibanje po Ljubljani, ki se je oblačila v praznično obleko, kitila s slovanskimi in cesarskimi zastavami, kakor to opazujemo pred največjimi prazniki. Saj pa je tudi vsako slovensko srce hitreje bilo, pričakovalo toliko gostov iz slovenskih pokrajin, osobito iz probujajočega se Korotana krepke postave slovenskega oratarja.

Koroških Slovencev prišlo je nad 100 preko Karavank proslavljat moža, ki je pel: Drava, čegava si? Slovenska je in ostane, to so pokazali moške stare korenine, ki so nam porok, da slovenska Koroška ni še zgubljena. Dragi nam gostje so bili na dolgem popotovanju v Ljubljano povsod najiskrenejše pozdravljani.

V Kranjski gori se je zbralo mnogo priprostega naroda, dekleta v narodni noši so delile šopke koroškim bratom. Na Dovjem je g. župnik Ažman pozdravil Korošce. Topičev grom je odmeval od gorā. Na Jesenicah je župan Treven pozdravil goste, gospica Erženova je g. Treiberju izročila krasen šopek in pesen „Pozdrav koroškim Slovincem“. Kamnogoričanje so na „Frtali“ razobesili zastave, in s topiči pozdravljali Korošce. V Kranji je v imenu mnogoštevilnega ljudstva pozdravil brate g. Globčnik, zahvalil se g. Legat iz Celovca. V prijazni Loki so topiči pozdravljali vlak. V Vižmarjih so požarna bramba, društvo katoliških rokodelskih pomočnikov in čitalnica šentviška z zastavami pozdravila Korošce, v Šiški pa deputacija čitalnice z zastavo. Na ljubljanskem kolodvoru južne železnice je pozdravil došle Korošce v imenu odbora in obilne množice dr. Vošnjak, zahvalil se je za sprejem g. Fran Muri, deželni poslanec koroški in posestnik pri Jezeru.

Slavčev koncert na čitalničnem vrtu.

Ob 8. uri zvečer je bil čitalnični vrt natlačen gostov in odličnega domačega občinstva. Vse se je gnetlo okrog dragih Korotancev in marsikatero oko je občudovalo zrlu na priprostega oratarja od onstran Karavank, katerega narodna zavest in sveto navdušenje mu je dalo moč, da se ni bal niti strokov niti truda, le da je prišel v belo Ljubljano počastiti prvega našega pesnika. Pomisliti je le treba, da jih je več prišlo, mej njimi tudi ženske, čez Kokro in Kranj — peš; hodili so čeli ljubi dan, toda zvečer so sedeli zadovoljni, vedrega lica v sredi svojih bratov. Reči pa smemo, dokler bo imel Korotanec toliko ljubezni do naroda in njegovih prvih mož, to-

liko časa smemo tudi prepričani biti, da Korotan še ni izgubljen, da ga čaka boljša bodočnost.

Pred vsem moramo priznati slavnostnemu odboru, oziroma pisateljskemu društvu, da je izvrstno pogodil, ko je najel za te dni zdravsko godbo z Bleda. Čuli smo vsaj skoraj izključno narodne skladbe in te takó izvrstno izvajane, kakor smo jih le redkokdaj slišali. Ocenjevali posameznih godbenih točk ne bomo, ker menda zadostuje, če povemo, da so godci člani dvorne opere na Dunaji.

„Slavec“, to vrlo pevsko društvo, pokazal je zopet, kakor vselej, da vedno in dostojno izvršuje svoj društveni namen. Iz marsikaterih ust smo čuli ta večer sodbo, na katero sme biti „Slavec“ ponosen.

„Svoji k svojim“, „Bodi zdrava, domovina“, „Rojakom“, „Slovanska pesem“, „Prošnja“ itd., točka za točko pa je izzivala zaslužen odobravanje in ploskanje, ki je seveda v prvi vrsti veljalo slavčukopravku, g. Medenu. Koncem pesmi „Bodi zdrava, domovina“ so krepki naši „Sokolci“ dvignili navzočega skladatelja, g. dr. B. Ipavca na rame, narod in posebno „Slavci“ pa so ga navdušeno pozdravljali ter mu zapeli „Slava mu!“ G. dr. Ipavec se je ginjen zahvalil, v svojem govoru pa je povedal, da so se pri njegovem odhodu v Gradci po nebu drvili črni oblaki, treščilo je poleg njega in gospe soproge, da bi bilo kmalu oba ubilo. Dokler se je vozil do Zidanega mosta, bilo je oblačno, dež je lil, gromelo je in se bliskalo. Pri Zidanem mostu pa je zazrl modro nebo, in žarke zlatega solnca, ki se ni skrilo do bele Ljubljane. Da, v Gradci in na južnem Štajerskem še gromi in treska Slovincu sovražno oblačje, pri nas na Kranjskem pa se je, hvala Bogu! nebo že zvedrilo.

G. dr. Vošnjak je s toplimi besedami pozdravil v imenu odbora vse došle goste, posebno s Koroškega in Primorskega. V imenu Korošcev se je zahvalil za bratski sprejem g. Matija Wutti, posestnik na Vočilu, rekoč: Predragi nam kranjski bratje in sestre! V imenu vseh tukaj zbranih koroških Slovencev in Slovenk, kakor tudi v imenu vseh doma ostalih bratov Vas najpristrčniše pozdravljam in se Vam zahvaljujem za tako ganljivi, mili bratski sprejem po vseh postajah na Gorenjskem, zlasti pa tukaj v beli Ljubljani. Sprejeli ste nas kakor mnogozasluzne zmagovalce, četudi po mnogih naporih še ni zmagala naša pravična stvar. Žalostno se nam godi. Nasprotniki naši rajši poslušajo zverinske glasove, kakor naš mili materini slovenski glas. Da nas to boli in peče, to lahko verujete. A mi sami smo preslabi v tem boju, zato se z nujno prošnjo obračamo do Vas, mili nam bratje na Kranjskem, da nam tako na pomoč priskočite, kakor ste že večkrat storili. Zato se jaz v prvi vrsti presrčno zahvaljujem vsem slovenskim gg. državnim poslancem, ki so s tako prepričevalno besedo odkrivali naše skeleče rane v visokem državnem zboru, in prosim, da bi to ponavljali tako dolgo, da tudi mi dosežemo tiste pravice, katere so nam prisojene po božjih in človeških postavah. Delajmo torej z

Zamišljeno je hodil po gradu in je pozabil na vsa dela na polju in v gozdu. Vse je zaostajalo od onega časa sem, ko je Vojslavina luč življenja ugasnila. Gozdi načeti, na bregovih nakopičeno drv; nobeden ni zapovedoval, svetoval, delo je zaostajalo. Hroznata je bil prej povsod, in zdaj ste zastirali bol in skrb njegovo dušo. Podložniki so majali glave. Tudi pater Avgustin ni ničesa opravil pri vladiki, če tudi je imel polno krepkih besedi in polno svetov tolažbe.

„Ni čuda, toliko nesreč na enkrat mora napraviti tudi najmočnejšega človeka ob pamet“, prikimam je Rizek resno z glavo... Ko bi šel v vojsko, bi na vse pozabil. Tam pri hrumu orožja in pri bobnenju bobnov, pri stokanju in ukanju mine spomin in vsa žalost.“

„Naš vladika ni za prelivanje krvi“, je menil stari Nekrasa. „Tem bolj bi bil razburjen. Naj se mirno loti dela v našem kraju in te prinese mir njegovi duši.“

Vsak je po svojem mnenju svetoval vladiki, kakor je vedel najbolje. Toda Hroznata se je malo brigal za svete. Zanašal se je največ sam ná-se in upal v Boga. Zvečer je šel v prirodo, da se okrepča po skrbnih dnevih. Včasih je zašel tudi v Nezdice, odkod se je vračal potem z Rizkom in Nekraso. Stara bojevalca sta mu bila vedno zvesta tovariša. Danes se je napotil zopet proti Nezdicam. Solnce je zašlo, povsod je bila globoka tišina. Ptici so že dopeli večerne pesmi.

Hroznati je bilo v prirodi tako prosto in mило. Ozrl se je okrog. Grad se je dvigal nad celim krajem in vasi na okrog kakor bi se stiskale k njegovemu varuhu. V gozdih je tiho šumelo in od hiš so doneli glasovi kmetov, počivajočih po delu na zeleni trati ali pa na klopcah pod lipo. Vladika je korakal počasi v sredi zelenih travnikov in zorečega ovsa. Zopet se je ozrl in začel sam zá-se govoriti:

„Res, na pripravnem mestu je naš grad, da bi bil zavetišče za okolico. Zdaj pa naj bi jaz, zadnji potomec, to zavetišče zaprl in šel v daljne kraje, od koder se bom težko vrnil? Te podložnike naj bi za vselej zapustil in jih izročil nesrečni usodi, da so se naselili ravno tukaj v take nerodovitnem kraju? Koliko jih je prišlo sem-le zavoljo dobrega gospoda! Skrivaj so prišli, tako da je imel ranjki Sezima radi tega sitnosti. In kako bi se vedel proti njim jaz, Sezimov sin? Zapustil bi jih, izročil milosti in nemilosti... Nehvaležnež bi bil in porušil bi Vojslavino oporoko. Moram ostati...“

Hroznata se je ustavil in se zagleda proti Straževu. Pomislil je na ljubo mater. Videl je njeno dobroto, njeno ljubezen, njeno skrb za edinega sina. Koliko bojov je prestala s Sezimo, predno je dovolila, da bi se Hroznata oženil. Hotela sta rešiti rod, toda človek obrača — Bog obrne.

(Dalje sledi.)

združeno močjo! In za to Vam, mili nam kranjski bratje in sestre, kličem pristrčni „živio!“

V imenu goriške čitalnice se je zahvalil gosp. Klanžar. Govoril je tudi g. Hribar in prečital telegram iz Pulja, ki je donesel veselo vest o narodni zmagi. Navdušenost bila je občna ta večer na čitalničnem vrtu.

(Dalje sledi.)

Volitve na Goriškem.

(Izviran dopis.)

Večkrat mi je prihajala misel, da bi „Slovenčevim“ čitateljem poročal, kake priprave so se delale pri nas za deželno-zborske volitve: ali mislil sem si, saj že tako polnijo predale Vašega lista iz raznih krajev došla poročila o kranjskih volitvah. Danes pa vendarle prosim malo prostora za dopis, kateremu je dal povod uveden članek v zadnji „Soči“.

Pred vsem naj omenim, da zadnja „Soča“ je res deroča, pisava njena strastna in izzivajoča. Kaj je vendar dalo povod, da je „Soča“ kar naenkrat postala tako gostih besedij gledé naših volitev, dočim je do zdaj — če morda izvemem par dopisov, ki so pa tudi mnogo zakrivali sedanjo zmešnjavo — o volitvah načelno molčala? Odgovor je ta: V goriški okolici sta propadla dva kandidata, ljubljenca „Sočinega“ vredništva, gosp. prof. Berbuč in gospod dr. Rojic. Prvi je že leto dnij na svojo roko kandidoval po Vipavskem, ne zmeneč se, kaj bo de k tej kandidaturi reklo politično društvo „Sloga“ in pa tudi drugi volilci v goriški okolici, v Brdih in na Kanalskem; drugi pa je bil v resnici tudi od „Sloge“ poleg dr. Josipa Tonklija predlagan in od volilcev samih postavljen za kandidata. „Soča“ si sicer ne upa na dan s svojo jezo, ker je propadel prvi; ali toliko bolj je razlila svoj žolc nad „Slogo“, njenim predsednikom, odborniki in „Slogarji“ sploh, ker je propadel tudi drugi. Da pa dr. Rojic ni voljen, ni kriva niti „Sloga“, niti njeni odborniki, niti „Slogarji“, ampak to se ima dr. Rojic zahvaliti sebi in svojim prijateljem.

Nekateri ožji Rojčevi pristaši (imen za zdaj še ne imenujem) so namreč že dolgo časa sem na skrivnem rili proti dr. Tonkliju, ali javno se je začela agitacija proti njemu, ko je „Sloga“ proglasila listo kandidatov, kateri so bili volilci sami pritrtili; saj smo čitali dopise v „Slovenskem Narodu“ in „Edinosti“, kateri dopisi so bili datirani sicer iz različnih krajev, ali so se vsi kovali v eni in isti kovačnici, katera ima kakih pet rednih delavcev in par pomagačev. Res, že zaradi teh dopisov so bili nekateri gospodje volilci na dan občnega zbora „Ceciljanskega društva“ izrazili svoje pomisleke proti Rojčevi kandidaturi, rekši, da je nepošteno, če ožji pristaši jednega kandidata na tak nečuden način obirajo, sumničijo, grdiijo in hudobno napadajo sokandidata, kateremu prvi, kakor mora sam priznati, gledé pridobljenih zaslug za slovenski narod na Goriškem niti črevljev odvezati ni vreden. To je bila, kakor je dobro znano, tudi „Soči“ vsa agitacija proti dr. Rojcu, in družega se proti dr. Rojcu ni zgodilo do dneva volitve. Če pa „Soča“ vé še o drugih načrtih, ki bi se bili kovali, naj pride ž njimi na dan in naj nikar kar tja v en dan ne sumniči pred svetom poštenih „Sloginih“ odbornikov in drugih „Slogarjev“.

Nevolja med nekaterimi volilci pa je priklopela do vrhunca, ko so par dnij pred volitvijo isti Rojčevi pristaši tekali in se vozarili po Vipavskem, Brdih in po Kanalskem ter na vse grlo pobijali Tonklijevo kandidaturu, priporočaje prof. Berbuča in dr. Rojca; ali vendar zadnji udarec so dali sami prijatelji Rojčevi njemu še le s tem, da so tri dni pred volitvijo razposlali do volilcev oklice, v katerem dr. Tonkliju očitajo vse mogoče in nemogoče, storjene in nestorjene grehe. Tako hujskanje in postopanje proti dr. Tonkliju je moralo razburiti one volilce, ki znajo ceniti Tonklijeve zasluge za narod, ki v njem še vedno vidijo povsem poštenjaka, hladnokrvnega, mirnega, previdnega politika in pravega našega voditelja, ki dela, se bori in doseže to, kar se sploh dá doseči v sedanjih okoliščinah. Ti volilci so iz vsega tega delovanja Rojčevih pristašev proti njegovemu sokandidatu uvideli, da dr. Rojic ne more biti več pravi kandidat „Sloge“, ker drugače bi se bil moral javno izreči proti kandidaturi od kake druge strani; zato so nekateri volilci dan pred volitvijo sklenili pri nekem shodu, da za

*) Dopis objavimo brez premembe v nadi, da koristimo dobri stvari. Op. vred.

dr. Rojca, čegar pristaši tako rušijo volilno disciplino, ne morejo več glasovati, misleč, če dr. Rojca ne veže disciplina, da torej tudi oni lahko glasujejo za drugega kandidata, katerega hočejo postaviti na dan volitve in zanj tudi glasovati.

Tako je prišlo, da je bil zadnji dan po nekaterih volilcih postavljen drugi kandidat, a slučaj je pač hotel, da je bil tudi voljen mesto dr. Rojca prof. Čerin. Ta je prava zgodovina o volitvi v goriški okolici, ali ne ona, katero nam je prinesla zadnja „Soča“. Čitatelji pa naj zdaj sodijo, kdo se je prvi pregrešil proti volilni disciplini, ali dr. Rojca s svojimi prijatelji, ali pa volilci prof. Čerina in drugi „Slogarji“.

„Sloga“ je bila dobro podučena o spletkah, ki se delajo proti Tonklijevi izvolitvi, ali molčala je ter volilcev ni hotela opomniti in jim priporočati discipline, ker se je morda celó nadejala, da bo dr. Tonkli propadel; dosledno bi tedaj bilo od nje, da bi bila molčala tudi zdaj in ne delala še večjih zmešnjav. Ona zdaj joče, in uverjen sem, da ji pride ta jok iz srca. Morda bi bila (ali prepričan nisem) tudi potočila kako krokodilovo solzo, ko bi ne bil voljen drugi „Slogin“ kandidat, dr. Tonkli, na skrivnem pa bi si bila roke mencala in v srcu smijala. In to pride odtod, ker pri nas hoče biti vsak voditelj; ali to ni res. Eden je lahko dober jezikoslovec, zgodovinar, matematik, pisatelj itd., ali s tem še ni pokazal, da je sposoben tudi za političnega voditelja. Da je temu tako, imamo že britke skušnje ravno na Goriškem. Kolikokrat so nekateri prenapetneži že hoteli vreči dr. Tonklja med staro šaro in se v nekaterih zadevah niso več zmenili za njega in njegov svet; ko pa so zavozili in niso mogli več naprej ne nazaj, zopet so pritekli k njemu, proseč: „Tonkli, reši nas, mi poginemo!“

Jaz sem tega mnenja, držimo se izkušenega voditelja, ne delajmo mu sami zaprek, ne metajmo mu polen pod noge, opozorimo ga pa tudi bratski, ko bi zgrešil, ker več oči več vidi, in vsi drugi delujmo z njim vzajemno v blagor in prospeh svojega naroda. Razdirati zni vsak, kritikovati tudi, ali zidati in trdno zidati ne vsak.

Na drugo vsebino „Sočinega“ članka se ne maram ozirati, le to naj mimogredé še omenim: „Soča“ rotí volilce velikega posestva, naj se udajo pravičnim zahtevam volilcev, posebno Vipavcev, ki so do zdaj brez zastopnika iz svojega okraja. To je res, ker nobeden izmed dozdaj izvoljenih poslancev ni rodov Vipavec; ali temu naj dostavim, da dr. Tonkli sam je posestnik v vipavski dolini, ki gotovo ne bode zanemarjal in preziral teženj in zahtev vipavskih posestnikov, ker kar bode hasnilo tem, bode v prid tudi njemu.

Ali med kandidati, katere društvo „Sloga“ priporoča veleposestnikom, nahajamo moža, rodov Vipavca, zvedenega zdravnika, vnetega rodoljuba, ki gotovo ni nič manj udan in naklonjen svoji ožji domovini, vipavski dolini, kakor tisti kandidati, katere ima „Soča“ „in petto“, in ta je dr. Andrej Lisjak.

Na volilcih bode tedaj, da se zjedinijo za prave moze; zeló pa dvomim, ali bodo pogodili in koristili stvari slovenski, ako bodo v tem slučaju poslušali deročo „Sočo“. Toliko za danes, prihodnjič pa morda pojasnim osebne razmere goriške, in takrat se bode marsikdo praskal za ušesi.

Miren opazovalec.

Politični pregled.

V Ljubljani, 2. julija.

Notranje dežele.

Češko konservativno veleposestvo je objavilo svoj volilni poziv, v katerem natanko označuje obravnave gledé kompromisa ter obžaluje, da se ni dosegel ta zaželeni namen. Konečno priporoča 70 svojih kandidatov, 16 za fidejkomisno, 54 za nefidejkomisno veleposestvo.

Delegacije ne bodo imele sklepne seje pred 14. ali 15. dnem t. m., ker bo pričela ogerska deputacija še-le tedaj v polnih sejah obravnavati, ko bo avstrijski proračunski odsek rešil vse predloge.

V **ogerskem delegacijskem orožnem odseku** se je izjavil vojni minister, da se bo prihodnje leto namestu proračunjenih večjih stroškov vsled orožne postave, t. j. 480.000 gl. porabilo k večjemu 341.000 gl. Navodilo za izobražbo enoletnikov se je že predložilo cesarju. To navodilo namerja pred vsem praktično izobraziti rezervne častnike, drugo službeno leto bo jako redko, ker se bo veliko pri skušnjah propalih oprostilo tega kazenskega službo-

vanja. Za take, ki niso nemščine zmožni, se bo izpit olajšal.

Vnanje države.

Papež Leon XIII. je predvčeraj zjutraj tajen konzistorij sklical, kakor nam je to povedala že včerajšnja brzojavka. Trajal je od 10. ure dopoldne do opoldne. Tak konzistorij je jako redek ter se vrši izjemoma le v najvažnejših slučajih. Takó se je enkrat zgodilo pod papežem Pijem IX. Skoro gotovo je bil povod temu konzistoriju izjava Crispijeva gledé sprave mej Italijo in Vatikanom v nižje navedeni seji italijanskega senata.

„Daily News“ se brzojavno poroča iz Belegrada: „Diplomatski krogi se čudijo, da je **srbska** vlada uradno naznanila nemire v Novembazaru, za kar pa še sedaj manjka potrditve. Ministerski predsednik Sava Gruić je tukajšnjemu turškemu poslaniku poslal nastopno noto: „Gospod minister! Čast mi je poročati Vam, da mi je naznanil minister notranjih zadev, gospod Tavšanović, kateremu je sporočil prefekt v Zajčaru, da v Novembazaru rabukajo mohamedanci zoper srbsko prebivalstvo. Vojake, ki so hoteli napraviti red, so vrgli nazaj, mnogo Srbov razmesarili, mnogo jih odvedli v ječe. Ostali Srbi so pobegnili čez mejo. General Gruić.“ K sreči do danes ni še potrdila o teh nemirih.

Nemški cesar se bo dné 21. t. m. povrnil iz Norvegie v Berlin; v Wilhelmshaven bo odpotoval dné 28., v Anglijo dné 30. julija ter bo prišel na etok Wight dné 2. avgusta. Prišedši zopet dné 8. avgusta v Berlin bo pričakoval obisk avstrijskega cesarja Franca Josipa I. — Iz Stuttgarta se poroča: „Veliko pozornost je vzbudil prizor, ki se je vršil pri slavnostnem obedu tukajšnjega grenadirskega polka. Obedu so se vdeležili tudi inozemski častniki. Napilo se je nemški državi; vsi častniki so vstali, toda ruski so obsedeli, rekoč, prišli so sporočit čestitke virmberskemu kralju, ne pa proslavljat nemško državo. Konečno so zapustili dvorano.“

Dné 4. avgusta bo v Lucernu pričel zborovati **mejnarodni protisuženjski shod**. Imel bo strogo cerkveno lice, kajti večina pričakovanih 400 vdeležencev bo duhovniškega stanja. Predsedoval bo kardinal Lavigerie, nadškof algijski in primas afriški. Shod se bo ločil na dva dela, ki bodeda razpravljala posamezne zadeve. Te seje bodo tajne. V javnih skupnih sejah pa bodo odlični govorniki naznanjali, kaj sta komisiji sklenili. Zborovanje bo trajalo šest dni.

Francoskega državnega sodišča preiskovalna komisija bo dné 4. t. m. dobila od državnega pravdnika nasvete gledé zatožbe. Trdi se, da je nabranih cela vrsta tehtnih fakt zoper Boulangerja, ter da se bo vsled tega gotovo zatožil „general“.

V **italijanskem** senatu je na vprašanje Rossijevo, ali ni sredstva, da bi se doseglo sporazumljenje z redovniki, ki vzdržujejo na iztoku italijanske šole, odgovoril Crispi: „Italijanska vlada ima pri tem najboljšo voljo, toda nobenega vspeha. Težavno vprašanje nas loči. Jaz (Crispi) ne zanemarjam ničesa, da bi se nam približal Vatikan. (Tako? Vatikan naj pride h Crispiju prosit?) Začetkom svojega ministerskega delovanja sem si laskal, da bodem kaj dosegel. Napaka ne tiči toliko v Vatikanu, ki goji le napačno nado, da si bo prisvojil simpatije držav za pridobitev od civilizovane Evrope (to je, prostozidarjev) obsojeno posvetno papeževo oblast. Rossi naj se ne nadeja, da bo pridobil tako dobre pogoje za sporazumljenje, ki bi skoro gotovo proizvalo našim koristim in prostostim nasproten vpliv.“ — Uradni list objavlja novi kazenski zakonik, ki bo dné 1. januarja 1890 postal pravomočen.

Izvirni dopisi.

Iz Smlednika. — Nimamo navade veliko govoriti o sebi; med seboj živimo po domače, v lepem miru. Danes pa vendar moramo prositi, da vrnete par vrstic iz naše občine v predale svojega lista. „Slovenski Narod“ je zadnjič enkrat po svoji navadi širokoustno poročal o naših volitvah volilnih mož. V naši občini gotovo ni našel dopisnika za svoje spletke, kajti na našo pošto vže več let ne dohaja omenjeni list. Ta vihra je torej od drugod pripihala. Ali naj vže popisuje volitve, kdor hoče, slobodno mu; ko bi le naše veljake pri miru pustil. Zaganja se pa s tako surovostjo v naša duhovnika in občespoštovanega župana, da res mora to z žalostjo napolniti vsacega iskrenega občana. Vprašamo le, kaj so ti moze zakrivili? Če svoje sosede in prijatelje povabijo na volitev, če jim nasvetujejo moze, ki so vredni zaupanja, kakšen zločin je to? Mi nismo nikamor poročali, kako strastno so se nekateri obnašali pri prvi volitvi; kar se zgodi domá, mislili smo si, naj ostane doma. Tako je tudi bilo. Ali nekemu vročekrvnemu možu se je zljubilo nas poslati med svet... Vprašam le, zakaj? Ali hoče dotčnik — ki menda živi izvan naše občine — le mir med nami kaliti? Druzega vzroka vsaj ni imel. Čestitamo „Narodu“, ki ima tako plemenite dopisnike. Slišali smo tudi, da so gori neke v neki gostilni s posebnim

krohotom brali tisti dopis „Narodov“, ki udríja po naših duhovnikih in spoštovanja vrednem županu. Kdo vó, če se zdaj še smejejo? Menim, da ne. Volitve, na katere je bil protest vložen, so se ponovile. 124 volilcev vpisanih je v zapisnik, prišlo nas je k volitvi 81. In zopet smo volili, in ravno tiste moze smo izvolili, kakor prvič, in vemo, zakaj smo te volili.

Iz Komende, dné 27. junija. Dovolite mi, gosp. vrednik, da vzamem še jeden pot v misel vže večkrat v Vašem listu omenjano P. P. Glavarjevo zadevo. Vprašanje gledé gradnje javne bolnišnice iz Glavarjevega zaklada v Kamniku, o čemer je bilo govorjeno v zadnjem zasedanji deželnega zbora dné 18. oktobra l. l. v 14. seji, je deloma dognano — kajti odločilni in merodajni krogi trdijo: da pač ni misliti na to, da bi se ta zadeva namenjena v prvi vrsti revnim, bolnim in onemoglim rojakom komendske fare ter podložnikom nekdanje Glavarjeve graščine „Landpreis“-a na Dolenjskem, mogla premestiti kam drugam, oziroma da bi se iz tega zaklada kje drugje vzgradila kaka naprava za uboge bolnike, nego jedino le v Komendi. Zakoni vzdržujejo pravo, država váruje po njih pravice državljanov, — in po teh zakonih je neovržni faktum vsaka postavno izvršena oporoka in tak neovržni faktum je tudi oporoka Glavarjeva in na podlagi nje izvršeno ustanovno pismo. Navedem naj samo jeden citat iz te oporoke. Testator izrekši svojo voljo, kako naj se skupno njegovo imetje obrača v prid revnih bolnikov, pristavlja potem gledé na to, da mora biti po njem ustanovljeni zavod jedino le v Komendi, sledeče besede: „und zwar zu Komenda St. Peter in Oberkrain, alwo ich das Mehreste von meinem Vermögen mit meinen besonderen Fleiss, Industrie, Mühe und Arbeit als zeitlicher Administrator der gleichgedachten Commenda erworben habe, verwendet werden solle“.

Toda preidem naj k stvari!

Kakor znano, vložilo je lansko leto nepoklicano županstvo mestne občine kamniške prošnjo do deželnega zbora, naj se v Kamniku iz Glavarjevega zaklada vzgradi javna bolnišnica. Svojo prošnjo pa je podpiralo s sledečimi popolnoma neosnovanimi razlogi: „da v Komendi še dobrega prostora ni za stavbo, ni dobre pitne vode (!), da se ob potoku Pešati pokazujejo mnogokrat hude bolezni, da tam ni mesarja ne peka“. Kakor že omenjeno, prišla je ta prošnja na dnevni red v 14. seji deželnega zbora dné 18. oktobra l. l. Poročal je o njej v imenu finančnega odseka g. dr. Vošnjak. No, gospod doktor vbral je tudi struno županstva kamniškega ter se izrazil med drugim tako-le: „Ako pa hočemo to izvršiti (namreč zidanje javne bolnišnice iz Glavarjevega zaklada), je vprašanje, ali je mogoče v Komendi napraviti bolnišnico takšno, na kakoršno je mislil testator, ali pa bi se to moglo storiti le na kakem drugem mestu. Kar županstvo mesta kamniškega navaja, je popolnoma opravičeno. V Komendi niso pogoji za javno bolnišnico, tam je svet nezdrav, močviren, še pitne vode nimajo (!). V takem kraju bolnišnico zidati je nemogoče.“

(Konec sledi.)

Dnevne novice.

(Deželnozbornske volitve.) Prijatelje našega lista, ki so volilni moze, uljudno prosimo, naj se dné 4. t. m. dogovoré in nam brzojavno poročajo z vseh volišč o izidu volitev. Ob enem volilee opozorimo, da ne pozabijo domá legitimacij ali izkaznic.

(Ravnateljstvo ljubljanske gimnazije) naznanja, da se bodo vpisovali učenci za prvi razred dné 14. julija od 8. ure zjutraj v ravnateljski pisarni. Pismena skušnja se prične dné 15. julija ob 8. uri, ustna popoldne ob 3. uri.

(Ob Vodnikovi slavnosti) je došlo 138 telegramov, in sicer 1 iz Pariza, 2 iz Italije, 1 iz Bolgarije, 1 iz Hercegovine, 4 s Češkega, 8 z Dunaja, 14 iz Hrvatske, 28 iz Primorske, 29 s Koroškega, 21 s Štajerskega in 28 s Kranjskega.

(Pri čč. gg. karmeličankah) na Selu pod Ljubljano je sprejela danes redovno zagrinjalo čast. sestra Terezija Josipina Pogačnik, rod. Ljubljanka, po domače „Štefanova“. Prevzvišeni gospod knezoškof so darovali sv. mašo, govorili prisrčen nagovor do redovnice in do vernikov, blagoslovili redovno zagrinjalo ter je „nevesti“ naložili. Slovesnosti se je vdeležilo mnogo sorodnikov „nevestinih“ ter vernikov iz Ljubljane in okolice.

(Vence na Vodnikov spomenik) so položili: 1. Gospodičine Souvanova, Lozarjeva in Kremžarjeva v imenu ljubljanskih domorodkinj z napisom na trakovih: Dokler tvoj jezik bo Slovan poznal, bo srce tvoje struna mila mu budila. 2. Akad. društvo „Slovenija“ na Dunaji. 3. Čitalnica celjska. 4. Idrijska čitalnica. 5. „Glasbena Matica“ prvemu slovenskemu pesniku. 6. Preslavnemu sofaranu — čitalnica v Št. Vidu. 7. Uzornemu duhovnu-rodoljubu — ljubljanski duhovniki. 8. Sofaranu neugasljive slave — požarna bramba v Št. Vidu. 9. „Matica Slovenska.“ 10. Josip Gorup na Reki. 11. „Slovenec“ — prvemu „Novičarju“. 12. Riečka čitalnica — Vodniku. 13. Pevsko društvo „Slavec“. 14. Obrtno društvo kranjsko. 15. Novomeška narodna čitalnica. 16. V spomin prebuditelju naroda — škofjeloška čitalnica. 17. Požarna bramba z Viča in Gline. 18. Ljubljanska čitalnica. 19. Gimnazijski učitelji. 20. Vodniku — šišenska čitalnica. 21. Pisateljsko društvo — pesniku. 22. Narodna čitalnica na Vrhniki. 23. Čitalnica kranjska — Vodniku. 24. Z duhom tvojim združena — družba svetega Mohorja. 25. Učeniku — družba sv. Cirila in Metoda. 26. „Narodni dom“ v Ljubljani — prebuditelju naroda. 27. Prečastnemu sofaranu — katoliško rokodelsko društvo v Št. Vidu. 28. Društvo slovenskih učiteljev. 29. Pesniku „Ilirije oživljene“ — oživljeni slovenski Korotanci. 30. Pesniku-buditelju — narodna društva v Gorici. 31. Vodniku-pesniku — pevsko društvo „Lira“. 32. Čitalnica v Kamniku. 33. Pesniku-buditelju — ljubljanski „Sokol“. Vsi venci so bili krasni, posebno pa ljubljanskih domorodkinj in družbe sv. Mohorja.

(Volitve na Primorskem.) Prejšnjim poročilom nam je dodati, da je v Kopru izvoljen Gambini, v Piranu Fragiaco, v Rovinju Campitelli, v Buzetu Babuder, v Poreču Sbiša, v Montoni Amaroso, v Lošnji Craglietto, v Čresu notar Stanich, v rovinjski trgovski zbornici dr. Bubba in dr. Fr. Constantini. — V Červinjanu na Goriskem ni izvoljen baron Ritter, temveč odvetnik dr. Lovisoni. Baronu Ritterju je odstopil Anton Nigris kandidaturu v kupčiji zbornici. V Tolminu je izvoljen notar Ivančič.

(V Iki tik Opatije) so včeraj dne 1. julija blagoslovili hišo, ki si jo je v tem zdravilišču sezidalo podporno društvo v pomoč vbolelim duhovnikom.

(V Lipnici nad Mariborom) bode dne 4. t. m. volitev poslanca namesto umrlega g. Lehmana. Kandidat konservativne stranke je g. Franc Regele, posestnik v Eviču pri Arnožu.

(Umrlo) je v Ljubljani od 23. do 29. junija t. l. 15 oseb, in sicer 10 moškega, 5 ženskega spola; med temi v deželni bolnišnici 5, v hiralnici 2, v kaznilnici 1, v prisilni delavnici 1. — Rojenih je bilo ravno v tem času 15 otrok, in sicer 8 moškega in 7 ženskega spola.

(Nesreče.) S Krke se nam poroča: Minoli petek zjutraj je pri nas razsajala huda nevihta; strahovito je treskalo in grmel. V Znojlih je nekemu posestniku strela ubila kravo, v Ravnemdolu 5 ovac, na Vrheh med pastirje udarila; enega je vrgla na

tla, drugega omamila, tretjemu se ni nič hudega zgodilo. Večja nesreča se je zgodila minolo nedeljo na cesti nad Krko. Neki hlapec iz Žužemberka je peljal deske v Ljubljano. V klanec je hotel skočiti na voz; izpodletelo mu je, pal je pod voz in bil takoj mrtev. To je zdaj v kratkem druga nesreča. Grajati moramo odločno grdo razvado, da je ob nedeljah skoraj več voz na cesti nego ob delavnikih. Sest dni delaj, sedmi dan počivaj, pravi zapoved.

Telegrami.

Kraljevac, 2. julija. Kralj je včeraj sprejel odposlanstva vseh 22 okrajev. Vodja deputacije mesta Čačak, radikalec Tajšić, je navdušeno ogovoril kralja. Popoldne je došel ruski poslanik, ki je bil prijazno sprejet. Mesto je bilo razsvetljeno. Povsod ljudske veselice, neprestani „živio“-klici kralju.

Cetinje, 1. julija. Današnja slavnostna številka uradnega lista objavlja knezov ukaz, ki proglašja prestolonaslednika za polnoletnega v državljanskem oziru; postal pa bo to v političnem oziru še le v treh letih.

Peterburg, 2. julija. Povodom današnjega maziljenja srbskega kralja piše „Journal de St. Péterbourg“: Rusija se preživo zanima za vse, kar zadeva Srbijo, da ne bi vladi mladega kralja odkritosrečno želela najboljših uspehov. Rusija se danes pridružuje čutom, ki danes navdajajo srca vseh zvestih kraljevih podanikov.

Listnica vredništva:

Gosp. dopisniku iz Cerkelj na Gorénjskem: Stvar je v večerajšnji številki poravnana, torej dovolj.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	738.3	13.0	brezv.	megla	
12. u. pop.	737.0	24.8	sl. vzh.	jasno	0.10
9. u. zveč.	737.3	17.1	sl. zap.		
Srednja temperatura 19.0°, in 4.0° nad normalom.					

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

2. julija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 95 kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ 16% „	84 „ 05 „
5% avstr. zlata renta, davka prosta	109 „ 75 „
Papirna renta, davka prosta	99 „ 55 „
Akije avstr.-ogerske banke	907 „ — „
Kreditne akcije	301 „ 50 „
London	118 „ 85 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 42 1/2 „
Cesarski cekini	5 „ 05 „
Nemske marke	58 „ 12 1/2 „

Izjava.

Podpisani na noben način ne prevzamem mandata za deželni zbor.

V Semiču, 28. junija 1889.

Anton Aleš,
dekan.

Opazka vredništva: Obžalujemo ta korak. Belokranjci, bodite složni in izvolite si zanesljivega moža! (1)

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Franciškansko cerkev v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priloga prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njiju stroko spadajoče delo in na deželi kot znano realno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupee so **oljnat barve v ploščevinastih pušicah** (Blechbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firnežu najfineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

☛ Cenike na zahtevanje. ☛

Vrelec „Carinthia“, alkalična kiselica,

nahajajoča se poleg gradú Hagenegg na Koroškem, odlična krepčilna pijača, katera se zlasti radi močne vsebine lithija (Lithion) priporoča kot zdravilo proti boleznim v ledjih in v mehurji, ker jih večinoma prepreči ali celo odstrani itd.

Glavna zaloga je v Železni kapli (Eisenkappel) na Koroškem, od tod se (pošta v Kapli) razpošilja ta kiselica v svet; za Kranjsko in Istro zalaga gosp. Miha Kastner v Ljubljani. (5)

Tuji.

30. junija.

Pri **Matlju**: dr. Grunder z Dunaja. — dr. Hrašovec iz Celja. — dr. E. Baršič z Reke. — Globočnik, odvetnik, iz Kranja.

Pri **Slonu**: dr. Nakarčič, odvetnik, z Reke. — dr. Bilc iz Postojne.

Diseldorfske oljnat
barve v tubah.

Akvarelne barve
moke in suhe.

ADOLF HAUPTMANN,

prva kranjska tovarna

oljnatih barv, firneža in laka

Ljubljani.

Pisarna in zaloga: **Šolski drevored 6** (semeniščno poslopje).
Filijala: **Slonove ulice 10-12**

priporoča slikarjem, dljakom, stavbenim in pohištvenim mlazarjem, likarjem kakor sploh p. n. občinstvu svoje priznane izvrstne izdelke ter pošilja na zahtevanje cenilnike zastoj in franko.

Oljnat barve v ploščevinastih pušicah le najboljše vrste, posebno pripravne za razprodajalce, po znižanih cenah; v dežah od 25 klgr. naprej primerno ceneje.

Perstene, mineralne
in kemične barve.

Kupovalcem večjih množin
prednostne cene.

Vse vrste slikarskih in
likarskih čopičev in
slikarske patrone.

Prevzetje lekarne.

Usojam si s tem vsem velečastnim gospodom zdravnikom, visokemu plemstvu, velečastitaj duhovščini, slavnemu uradništvu, častitemu meščanstvu, vsem društvom, obrtnim zadrugam, človekoljubnim, dobrodejnim, ubožnim in bolnišnim zavodom v mestu ljubljanskem in po deželi na Kranjskem uljudno naznanjati, da sem prevzel

v hiši št. 11 na Mestnem trgu v Ljubljani
obstoječo dobro znano

deželno lekarno
pri Mariji Pomagaj.

Opirajoč se na mnogoletno farmacevtsko prakso svojo, katero sem pridobil v najraznejših lekarnah avstrijskih, tako v Galiciji, Šleziji, Moravski, Štirski (v Gradci 2 leti) in v Ljubljani v petih letih, nađejam se v kratkem mnogobrojnega obiska in naročil, kajti prizadeval si bodem dobro ime ime-novane lekarne, katero sem popolnoma prenovil, ohraniti z vsekdar novimi in svežimi zdravili.

V Ljubljani, dne 1. julija 1889.

Z velespoštovanjem

Ludovik Grečel,
lekar.

(3—2)